

Studieplan for Kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE)

60 studiepoeng

**Programme Description for Christianity, religion, worldview
and ethics**

60 ECTS

**Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag
Faculty of Theology, Diaconia and Leadership Studies**

VID Stavanger

Godkjent 9. mai 2018 av Utdanningsutvalget

Approved 9 May 2018 by The Education Committee

Innholdsfortegnelse

1. Presentasjon av studiet	3
2. Målgruppe og opptakskrav	3
3. Læringsutbytte.....	4
4. Arbeids- og undervisningsformer	4
5. Internasjonalisering	5
6. Vurderingsformer.....	5
7. Studiets oppbygning.....	5
Emnebeskrivelser.....	7
Innføring i Bibelen.....	8
Kirkens oppdrag: historisk og aktuelt	11
Religion og livssyn	14
Troslære, menneskesyn og verdivalg	16
Kristen tro i akademisk kontekst	18
Politisk islam.....	21
Islam i Europa.....	24
Den muslimske familie	27
Kirke og kontekst	30

1. Presentasjon av studiet

1.1 Bakgrunn for studiet og profil

VID Stavanger – tidligere Misjonshøgskolen – har siden 1843 vært et globalt knutepunkt for utdanning og faglig arbeid for tjeneste i kirke og samfunn, lokalt og globalt. Her har studenter i nærmere to hundre år tilegnet seg kunnskap om kristen tro og andre religioner, og om møtet mellom kristen tro og kulturer der kirken er ny. Målet har vært å gi en faglig bakgrunn for å bygge kirker og skape møteplasser der kunnskap og tro på Jesus Kristus kan formidles innenfor rammen av gjensidig respekt og på tvers av religiøse skiller.

Ved Fakultet for teologi, diakoni og ledelsesfag (FTDL) i Stavanger gir årsstudium i Kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) innføring i Bibelen, kirkens historie og misjon, religionsvitenskap, etikk og livssyn. Den som har gjennomført årsstudium i KRLE fra VID, skal ha grunnleggende kunnskap om kristen tro og kirkens misjonale og diakonale vesen. Han/hun skal videre være i stand til å anvende kristendoms- og religionsfaglig innsikt og kulturforståelse på en måte som er relevant i kirke, skole og samfunn.

1.2 Studiets fag- og kjerneområder

Årsstudiet i KRLE på 60 studiepoeng er et fulltidsstudium. Det inneholder teologiske og religionsfaglige disipliner, og vektlegger både historiske og aktuelle perspektiv. Tema som kirkens misjonale og diakonale vesen, samt kirkens globale og lokale kontekster er forankret i høgskolens tradisjon og er samtidig rettet inn mot kirkens nåtid og framtid.

Fullført årsstudium i KRLE gir grunnlag for videre studier på profesjonsutdanningen i teologi, bachelor i teologi, eller bachelor i samfunnsfag spesialisering religion, kultur og globalisering.

2. Målgruppe og opptakskrav

Årsstudiet i KRLE er relevant for alle som ønsker mer kunnskap om kristen tro og som ønsker å forstå kristendommens og religionenes betydning for enkeltmennesker og for samfunnet. Studiet vil også gi innsikt i hvordan kristendommen som religiøs og kulturell arv har preget det norske samfunn fram til vår tid.

Opptak og rangering skjer i henhold til forskrift 12. desember 2016 nr. 1595 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høgskole. Opptak til KRLE skjer på grunnlag av generell studiekompetanse. Søkere som ikke oppfyller kravene til generell studiekompetanse, kan etter fastsatte kriterier søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Det er en forutsetning for opptak til alle årsstudier og bachelorutdanninger i VID at søkerne har gode norskkunnskaper både muntlig og skriftlig. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere at de oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskaper, jf. forskrift 06.januar 2017 nr. 13 om opptak til høgere utdanning.

3. Læringsutbytte

Den som har fullført årsstudium i KRLE skal ha følgende læringsutbytte inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- har kunnskap om sentrale kristendoms- og religionsfaglige problemstillinger, tema og teorier
- kjenner til sentralt forsknings- og utviklingsarbeid i faget
- har kunnskap om ulike religioner og livssyn
- har forståelse for problemstillinger knyttet til studiet av tro og livssyn i en akademisk kontekst

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende kristendoms- og religionsfaglig kompetanse i samhandling med kirke og samfunn
- kan reflektere over sitt eget faglige arbeid og justere dette under veiledning
- kan formidle kunnskap om kristen tro, religioner og livssyn på ulike arenaer
- kan oppdatere sin kristendoms- og religionsfaglige kunnskap

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan planlegge og gjennomføre varierte prosjekt i samarbeid med andre i forhold til kristendoms- og religionsfaglige problemstillinger
- kan formidle sentrale temaer fra teologi- og religionsfaget både skriftlig og muntlig
- kan analysere og bearbeide ulike informasjonskilder for å forstå og fortolke lokale og globale kontekster for kristendoms- og religionsfaglig arbeid
- har informasjonskompetanse med sikte på tilegnelse og bearbeidelse av ny kunnskap

4. Arbeids- og undervisningsformer

VID forstår læring som en aktiv og sammensatt prosess der læring skjer både individuelt og i samhandling med andre. Studentene anses som ressurspersoner og medansvarlige aktører som deltar aktivt i læringsfellesskapet og tar ansvar for egen læring og læringsmiljøet i studentgruppen. Årsstudiet i KRLE er et fulltidsstudium. Et emne på 10 studiepoeng har forventet studieinnsats tilsvarende 270 timer.

Undervisningen er variert og inneholder studentaktive undervisnings- og læringsformer, forelesninger, seminar, fremlegg/presentasjoner, gruppearbeid, prosjektarbeid og selvstudier.

I høst- og vårsemesteret arrangeres det tverrfaglige profesjonsdager i programområdet for teologi. Disse dagene har et særskilt profesjonsfokus, men vil også være av interesse for KRLE-studentene.

Det gis ulike former for tilbakemelding underveis i studiet. Dette framgår av de ulike emnebeskrivelser. Alle obligatoriske aktiviteter må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen. Bestemmelser om tilstedeværelse i undervisning er nedfelt emnevis.

Pensum framgår i det enkelte emne. Elektroniske kompendier til aktuelle emner gjøres tilgjengelig på læringsplattformen for emnet før undervisningsstart.

5. Internasjonalisering

VID har lang tradisjon for internasjonalt samarbeid både i utdanningsammenheng og gjennom forskningsnettverk. Høgskolen har utviklet høy kompetanse på internasjonalisering og har partnerinstitusjoner i flere land. Læremobilitet gjennom internasjonale gjesteforelesere og ved at høgskolens ansatte har opphold ved internasjonale institusjoner bidrar til gjensidig utveksling av erfaring og kunnskap. Slik får studentene gjennom undervisning oppdatert kunnskap og internasjonale perspektiv på nasjonale utfordringer knyttet til kirke og samfunn. Pensumlitteratur på engelsk gir kjennskap til aktuell fagterminologi på engelsk som er et internasjonalt mye brukt språk.

6. Vurderingsformer

Eksamener avholdes i henhold til forskrift 12. desember 2016 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høgskole. Vurderingsformene gjengis under beskrivelsen av det enkelte emne. Det vektlegges at vurderingsformene reflekterer emnebeskrivelsen og studentenes arbeid i det aktuelle emne. Det avlegges eksamen i hvert emne ved slutten av semesteret.

Vurderingsuttrykket i de ulike emnene er enten gradert karakter A-E for bestått, F for ikke bestått, eller bestått/ikke bestått. Vurderingen fra alle emnene inngår på vitnemålet. Vurderingsuttrykket ved kandidatoppgaven er gradert karakter A-F.

7. Studiets oppbygning

Årsstudiet i KRLE er utformet innenfor og i tråd med bestemmelser i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler forskrift 12. desember 2016 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høgskole.

Studiet er et ettårig fulltidsstudium som består av seks emner à 10 studiepoeng. Studenten tar eksamen i tre emner i høstsemesteret og tilsvarende i vårsemesteret.

Under følger en skjematisk framstilling av studiet:

Årsstudium i Kristendom, religion og livssyn (KRLE)				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
BATEOL1010	Innføring i Bibelen (GT/NT)	10	Høst	O
BATEOL1020	Kirkens oppdrag: historisk og aktuelt (KH/MT)	10	Høst	O
BATEOL1030	Religion og livssyn (RV)	10	Høst	O
BATEOL1040	Troslære, menneskesyn og verdivalg (ST)	10	Vår	O
BATEOL1050	Kristen tro i akademisk kontekst (ST/KH)	10	Vår	O
	Religionsvitenskapelig nettemne: <ul style="list-style-type: none"> • BASAMF2060 Islam i Europa • BASAMF2070 Politisk islam • BASAMF2090 Den muslimske familie (ett av emnene undervises hver vår)	10	Vår	V
BATEOL1060	Kirke og kontekst (PT/KU)	10	Vår	V
*O=obligatorisk emne, V=valgemne				

- Studenter på KRLE kan i vårsemesteret velge et religionsvitenskapelig nettemne eller BATEOL2010 Kirke og kontekst.
- Studenter som planlegger å gå videre på bachelor i teologi studieretning menighetsutvikling eller studieretning menighetspedagogikk, bør følge BATEOL1060 Kirke og kontekst.

Emnebeskrivelser

Innføring i Bibelen

Introduction to the Bible

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: PROFTEOL1010 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Stavanger Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Nei	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Lavere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: Ikke fastsatt Forkunnskapskrav: Ingen		Undervisningsomfang: 40 timer Omfang annet lærerstyrt arbeid: Omfang studentstyrt arbeid: 224 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer

Innhold

Bibelen, bestående av Det gamle testamente (GT) og Det nye testamente (NT), danner det teologisk normative grunnlaget for kirkens tro. Skriftene i GT og NT representerer ulike sjangre og gjenspeiler store variasjoner i innhold og historiske omstendigheter. Emnet gir innføring i Bibelen ved lesning av flere skrifter. Noen skrifter leses i helhet, andre skrifter leses det utdrag av. Det foretatte utvalget av skrifter og tekster gjør studenten kjent med alle viktige sjangre i Bibelen, med historisk og teologisk sentrale innholdsmomenter og gir et overblikk over de lange linjene i «den store fortellingen». Emnet legger grunnen og gir forutsetninger for det mer detaljerte studiet av enkelttekster og enkeltemner i NT og GT i de videreførende emnene PROFTEOL2030 Det nye testamente (2. år, 15 studiepoeng) og PROFTEOL3030 Det gamle testamente (3. år, 15 studiepoeng).

Hovedtemaer:

- Bibelen som litterært verk og som hellig skrift
- Sentrale skrifter i Bibelen
- Bibeltekster i tekstlige og historiske kontekster

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har grundig kunnskap om hovedtrekkene ved sentrale skrifter i Bibelen
- kjenner til Bibelens kanon- og teksthistorie
- har kunnskap om utvalgte bibelske temaer
- kjenner til ulike bibelsyn

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan gjengi innholdet i sentrale skrifter i Bibelen og gjøre rede for hovedtanker i disse
- kan finne frem til sentrale skrifter i Bibelen
- kan forklare forholdet mellom de ulike delene av Bibelen og redegjøre for Bibelens store fortelling

- kan sette bibeltekster inn i sine tekstlige og historiske kontekster
- kan drøfte Bibelen som litterær enhet eller helhet

Generell kompetanse:

Kandidaten

- er fortrolig med Bibelen som grunnleggende og hellig skrift i kristendommen
- har bred faglig forståelse av Bibelen

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Selvstudium, inkludert mengdelesning
- Skrivekurs
- Veiledning på essay som inngår i vurderingsform

Obligatoriske aktiviteter

- Tre flervalgstester
- Deltakelse på tverrfaglig profesjonsdag

Obligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Essay 2000 ord +/- 10%	Semesterets undervisningsperiode	A-F	40/100
Skriftlig skoleeksamen	4 timer	A-F	60/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Studentene kan levere et utkast til essay og få faglærers kommentar før endelig innlevering.

Begge vurderingsdelene må være bestått for at kandidaten skal få endelig karakter i emnet.

Pensum

Lesetekster fra Det gamle testamentet:

Historieverk: 1 Mos 1–50; 2 Mos 1–33; 3 Mos 16–26; 5 Mos 12–26; Jos 6; Dom 4–5; 1 Sam 8–2 Sam 24; 1 Kong 8; 2 Kong 22–25; 2 Krøn 6–7

Historiske noveller: Rut 1–4; Dan 1–6

Poetiske bøker: Sal 1–24; Høys 1–8

Visdomsteologiske bøker: Ordsp 1; 8; Job 1–42; Sir 24 (apokryf)

Profetiske bøker: Jes 1–66; Jer 1–3; 7–9; 29–32; 37–38; Esek 8–11; 33–37; Am 1–9

Apokalypse: Dan 7–12

Lesetekster fra Det nye testamentet:

Evangelietekster: Mark 1–16; Luk 1–24; Joh 1–21

Historieverk: Apg 1–28

Brevlitteratur: 1 Kor 1–16; Gal 1–6; Ef 1–6; Fil 1–4; 1 Tess 1–5; 1 Tim 1–6; 2 Tim 1–4; Filem 1–25; Jak 1–5; 1 Pet 1–5; 1 Joh 1–5

Apokalypse: Åp 1–22

Litteratur:

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje (1999 eller nyere). Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning. Oslo: Det Norske Bibelselskap. Ss. 19–472.

Til sammen 453 s.

Kirkens oppdrag: historisk og aktuelt

The mission of the church: historical and contemporary perspectives

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: PROFTEOL1020 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Stavanger Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Nei	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Lavere grad		Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 30 timer Omfang annet lærerstyrt arbeid: 10 timer Omfang studentstyrt arbeid: 230 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer
Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: Ikke fastsatt Forkunnskapskrav: Ingen		

Innhold

Emnet gir en bred innføring i kirkens oppdrag i verden med særlig vekt på oldkirken, de store linjer i kirkens historie og nyere norsk kirke- og misjonshistorie. Det gir en kort presentasjon av historiske og samtidige forståelser av misjon, og reflekterer bibelteologisk og systematisk-teologisk over kirkens sendelse. Emnet gir kunnskap om teologiske problemstillinger knyttet til kirkens møte med ulike kulturelle og religiøse kontekster.

Hovedtemaer:

- Kirkens opprinnelse, oppdrag og vekst i de første 400 år
- Kirkens selvforståelse og grunnleggende oppdrag i verden
- De store linjer – kirkens historie gjennom 2000 år
- Ulike misjonsforståelser i historien
- Kirkens misjonale vesen i bibelteologisk og systematisk-teologisk perspektiv
- Perspektiver fra nyere norsk misjonshistorie

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap om den kristne kirkes opprinnelse og geografiske spredning i og utenfor Romerriket i de første 400 år, dens utvikling av sentrale lærepunkter, organisasjonsdannelse og overgang til statsreligion
- har oversiktsmessig kunnskap om de store linjer i kirkens historie gjennom 2000 år
- har kunnskap om kirke- og kristenliv i det norske samfunn samt norsk misjon og økumenikk fra ca. år 1800 til nåtid
- har bred kunnskap om historiske og samtidige forståelser av kirkens misjon
- har kunnskap om teologiske problemstillinger knyttet til kirkens tro og praksis i et flerreligiøst samfunn

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan reflektere over kirkehistorisk metode og kildebruk på et grunnleggende akademisk nivå
- kan reflektere kritisk og konstruktivt over kirkens oppdrag i en samtidskontekst

Generell kompetanse:

Kandidaten

- har grunnleggende forståelse av den kristne kirkes vesen og virke i historie og nåtid
- har grunnleggende forståelse av den kristne kirke som lokalt og globalt trossamfunn
- kan utveksle begrunnede synspunkter med andre på tilsvarende fagnivå og drøfte ulike problemstillinger knyttet til faget
- kan delta i faglig og generell debatt om forståelsen av kirkens oppdrag i en norsk samtidskontekst

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Studentframlegg i plenum
- Gruppearbeid
- Selvstudium
- Veiledning på essay som inngår i vurderingsform

Obligatoriske aktiviteter

- Skrive leserinnlegg på 700 ord (+/- 10 %)
- Forberede og gjennomføre et gruppeframlegg i plenum over oppgitt tema

Obligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Essay over oppgitt emne på 1500 ord (+/- 10 %)	Semesterets undervisningsperiode	A-F	49/100
Muntlig eksamen	30 minutter	A-F	51/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Studentene kan levere et utkast til essay og få faglærers kommentar før endelig innlevering.

Begge vurderingsdelene må være bestått for at kandidaten skal få endelig karakter i emnet.

Pensum

Bøker:

Haraldsø, Brynjar. *Kirke og misjon gjennom 2000 år*, Oslo: Lunde, 1997. (285 s.)

Birkeli, Fridtjov. *Tolv vintrer hadde kristendommen vært i Norge*, Oslo: Verbum, 1995: 65-198. (133 s.)
Elstad, Hallgeir. *Nyere norsk kristendomshistorie*, Bergen: Fagbokforlaget, 2005. (112 s.)

Kompendium:

- Jørgensen, Jonas Adelin. "Utfordringer fra den globale kristendoms virkelighet til kristen missionstænkning og praksis." I *Edinburgh 1910- 100 år etter: Frå autoritet til autencitet i mission?* redigert av Mogens S. Mogensen, 72-87. Ny Mission nr. 17. Frederiksberg: Dansk Missionsråd, 2017. (15 s.)
- Harbsmeier, Ernst. "Misjon i en luthersk kontekst." I *Reformatorisk kristendom i et globalt-misjonalt perspektiv*, redigert av Andreas Østerlund Nielsen, 11-22. Ny Mission nr. 33. Frederiksberg: Dansk Missionsråd, 2017. (11 s.)
- Holter, Knut. "Det gamle testamente og misjonen." I *Missiologi i dag*, red. Jan-Martin Berentsen, Tormod Engelsviken og Knud Jørgensen, 23-36. Oslo: Universitetsforlaget, 2004 (2. utg.). (14 s.)
- Kim, Kirsteen. "Mission in the Twenty-first Century." *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* 65/1-2 (2011): 56-75. (19 s.)
- Kvalbein, Hans. "Misjon in Det nye testamente." I *Missiologi i dag*, red. Jan-Martin Berentsen, Tormod Engelsviken og Knud Jørgensen, 37-73. Oslo: Universitetsforlaget, 2004 (2. utg.). (37 s.)
- Mortensen, Viggo. *Hvad hjertet er fuldt af: En håndbog om mission*. København: Anis, 2012: 42-59. (17 s.)
- Ott, Graig, Stephen J. Strauss og Timothy C. Tennent. *Encountering Theology of Mission: Biblical Foundations, Historical Developments, and Contemporary Issues*. Grand Rapids, Michigan: Baker Academic, 2010: 292-316 (24 s.)
- Shenk, Wilbert R. "Recasting Theology of Mission: Impulses from the Non-Western World." I *Landmark Essays in Mission and World Christianity*, redigert av Robert L. Gallagher og Paul Hertig, 116-132. Maryknoll, New York: Orbis Books, 2009. (16 s.)
- Walls, Andrew. "The Gospel as Prisoner and Liberator of Culture: Is There a 'Historic Christian Faith'?" I *Landmark Essays in Mission and World Christianity*, redigert av Robert L. Gallagher og Paul Hertig, 133-145. Maryknoll, New York: Orbis Books, 2009. (12 s.)
- Aano, Kjetil. "Er norsk misjon fortsatt liv laga? Norsk misjonsengasjement og vegen vidare." *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap* 68/4 (2014): 217-234. (17 s.)

Til sammen 698 s.

Religion og livssyn

Religions and worldviews

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: PROFTEOL1030 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Stavanger Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Nei	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Lavere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: Ikke aktuelt Forkunnskapskrav: Ingen		Undervisningsomfang: 30 timer Omfang annet lærerstyrt arbeid: 10 timer Omfang studentstyrt arbeid: 230 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer

Innhold

Religioner spiller viktige roller i mange samfunn i dag, og religionsvitenskapen gir nøkler til å studere og forstå disse rollene. Faget religionsvitenskap er i seg selv tverrfaglig og inkluderer ulike tilnærminger til religion. Dette emnet gir også en innføring i aktuelle ikke-religiøse livssyn.

Hovedtemaer:

- Innføring i religionsvitenskapelig teori og metode
- Presentasjon av ulike religioner slik de praktiseres i Norge i dag med hovedvekt på islam
- Innføring i livssynkunnskap
- Presentasjon av de viktigste sekulære livssyn

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap om religionsvitenskapelige begreper
- har bred kunnskap om islam, både historisk og slik religionen praktiseres i Norge
- har kunnskap om flere ikke-kristne religioner i Norge med vekt på deres praksis og hverdagsreligion
- har bred kunnskap om aktuelle sekulære livssyn
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor religion og livssyn
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor dette fagområdet
- har kunnskap om den historiske utvikling av studiet av religion og livssyn

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan anvende religions- og livssynkunnskap på ulike teoretiske og praktiske problemstillinger
- kan reflektere over egen virksomhet i forhold til et bredt spekter av ulike religioner og livssyn
- kan finne, vurdere og anvende fagstoff angående religioner og livssyn

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan møte representanter for ulike religioner og livssyn med forståelse og respekt
- kan formidle sentralt fagstoff angående religioner og livssyn
- kan utveksle synspunkter med andre innenfor dette fagfeltet

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Selvstudium
- Gruppearbeid med poster

Obligatoriske aktiviteter

- Et essay på 1000 ord (+/- 10 %) med tema fra religionsvitenskap
- Et essay på 1000 ord (+/- 10 %) med tema fra livssynskunnskap

Obligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen..

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Skriftlig skoleeksamen	4 timer	A-F	100/100

Pensum

Bøker:

Gilhus, Ingvild Sælid, og Lisbeth Mikaelsson. Hva er religion? Oslo: Universitetsforlaget, 2007 (145 s.)

Horsfjord. Vebjørn. Religion i praksis. Oslo: Universitetsforlaget, 2017, s. 1-121 og s. 185-205 (143 s.)

Vogt, Kari. Hva er islam? Oslo: Universitetsforlaget, 2007, (134 s.)

Aadnanes, Per Magne. Livssyn. Oslo: Universitetsforlaget 2012, s. 9-74 og s. 130-291 (225 s.)

Kompendium:

Grande, P.B. *Sentrale livssyn*, Oslo: Gyldendal, 2004, s. 83-98 (15 s.)

Leirvik, Oddbjørn. «Vår humanistiske arv. Kyrkja og livssynshumanismen.» I Beate Fagerli m.fl., *Dialogteologi på norsk*, Oslo: Verbum Akademisk, 2016, s. 36-52. (16 s.)

Svendsen, L.F.H. *Mennesket, moralen og genene: En kritikk av biologismen*, Oslo: Universitetsforlaget 2001, s. 62-91 (30 s.)

Til sammen 708 s.

Troslære, menneskesyn og verdivalg

Dogmatics and ethics

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: PROFTEOL1040 Antall studiepoeng: Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Stavanger Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Nei	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Lavere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: Ikke fastsatt Forkunnskapskrav: Ingen		Undervisningsomfang: 30 timer Omfang annet lærerstyrt arbeid: 10 timer Omfang studentstyrt arbeid: 230 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer

Innhold

Emnet gir en innføring i den kristne tros læremessige innhold. Det fokuserer både på den bibelske begrunnelse, viktige historiske debatter om læreinnholdet, og dets aktuelle innhold og betydning. Både den lutherske og den økumeniske konteksten blir vektlagt. Videre drøfter emnet ulike aspekter ved menneskesynet og dets betydning for vurderingen av aktuelle etiske spørsmål

Hovedtemaer:

- Sentrale elementer i den kristne tro
- Sentrale og aktuelle etiske problemstillinger
- Historiske og aktuelle debatter om hvordan troslærens og etikkens synspunkter skal vurderes og begrunnes
- Formidling av dogmatiske og etiske problemstillinger i ulike sammenhenger

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap om den kristne tro, dens bibelske begrunnelse, historiske utforming og aktuelle betydning
- har bred kunnskap om det kristne menneskesyn, dets begrunnelse og dets konsekvenser for aktuelle verdivalg
- kjenner aktuell forskning om sentrale problemstillinger innen kristen tro og etikk
- kan oppdatere sin kunnskap om kristen tro og etikk

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan anvende faglig kunnskap om kristen tro, det kristne menneskesyn og dets konsekvenser i en faglig, kirkelig og samfunnsmessig sammenheng
- Kan reflektere over egen holdning til og bruk av kunnskap om kristen tro og etikk

- Kan finne og anvende fagstoff om kristen tro og etikk til bruk på ulike nivåer og i ulike sammenhenger

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver knyttet til forståelse av kristen tro og etikk både i faglige og kirkelige sammenhenger
- Kan formidle fagstoff om kristen tro og etikk på en slik måte at der er relevant i forhold til prekenarbeid, kirkelig undervisning og sjelesorg, og kirkelig ledelse

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Selvstudium
- Innleveringer

Obligatoriske aktiviteter

- Et essay på 1500 ord (+/- 10 %) over et dogmatisk tema
- Et essay på 1500 ord (+/- 10 %) over et tema fra etikken
Ett av essayene skal være utformet som en bibeltime eller foredrag
- Deltakelse på tverrfaglig profesjonsdag

Obligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Skriftlig skoleeksamen	4 timer	A-F	100/100

Annet

Emnet Innføring i Bibelen bør være gjennomført før studenten tar dette emnet.

Pensum

Redse, Arne. *Mennesket i Guds verden*. Oslo: Lunde, 2011. (358 s.)

Mæland, Jens Olav. *Konkordieboken*. Oslo: Lunde, 2000. s. 15-40 og s. 277-295 (43 s.)

Heiene, Gunnar og Svein Olaf Thorbjørnsen. *Kristen etikk – en innføring*. Oslo: Universitetsforlaget, 2011. (257 s.)

Til sammen 658 s.

Kristen tro i akademisk kontekst

The Christian faith in a scholarly context

Fakta om emnet

Emnekode: PROFTEOL1050
Antall studiepoeng:
Tilbys som enkeltemne: Ja
Emnestatus: Obligatorisk emne

Studienivå: Lavere grad

Plassering i studieløpet
Heltid: 1. studieår
Deltid: Ikke fastsatt
Forkunnskapskrav: Ingen

Undervisning

Undervisningsspråk: Norsk
Undervisningssted: Stavanger
Undervisningstermin: Høst
Obligatorisk undervisning: Ja

Praksis

Praksisstudier: Nei

Studentarbeidsomfang

Undervisningsomfang:
30 timer
Omfang annet lærerstyrt arbeid:
10 timer
Omfang studentstyrt arbeid:
230 timer
Totalt antall studentarbeidstimer:
270 timer

Innhold

Dette emnet drøfter historiske og aktuelle perspektiver på forståelsen av teologi som fag i en akademisk kontekst. Det gir også en innføring i grunnleggende ferdigheter i akademisk skriving, og i å presentere og drøfte den kristne tro i andre sammenhenger enn den akademiske.

Hovedtemaer:

- Teologiens historie
- Sentrale temaer i aktuell vitenskapsfilosofi
- Forholdet mellom teologifagets selvforståelse av aktuell vitenskapsteoretisk debatt
- Informasjonskompetanse og kildebruk

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap om aktuelle vitenskapsteoretiske problemstillinger, teologifagets historiske utvikling og teologiens selvforståelse i forhold til aktuell vitenskapsteoretisk debatt
- kjenner til aktuelle forskningstrender når det gjelder teologifagets selvforståelse
- kjenner de viktigste normer for akademisk skriving
- kan oppdatere sin kunnskap om hva teologi er

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan anvende kunnskap om teologifagets selvforståelse på ulike teoretiske og praktiske teologiske disipliner
- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
- kan skrive oppgaver om teologiske problemstillinger
- kan innhente og kvalitetssikre informasjon til bruk i faglig teologisk arbeid

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan drøfte spørsmål relatert til den kristne tros holdbarhet i en faglig, kirkelig og samfunnsmessig sammenheng
- kan formidle og utveksle synspunkter på teologifagets egenart i ulike sammenhenger

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Selvstudium
- Kurs i informasjonskompetanse
- Skriveseminar

Obligatoriske aktiviteter

- Kurs i informasjonskompetanse
- Flervalgstest om informasjonskompetanse
- Et essay over oppgitt emne på 1500 ord (+/- 10 %) med fokus på normer for akademisk skriving
- Et foredrag på 1500 ord (+/- 10 %) eller en digital fortelling på 3-5 min. utarbeidet av en gruppe på 3-4 studenter over et apologetisk emne beregnet på en målgruppe utenfor den akademiske konteksten og framlegges i plenum

Obligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Skriftlig skoleeksamen	4 timer	A-F	100/100

Pensum

Bøker:

Hauge, Lars Steinar og Bjørn Holgemes. *Vitenskap og språk: En innføring i vitenskapsfilosofi og logikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2005:11-135. (120 s.)

McGrath, Alister. *Historical Theology: An Introduction to the History of Christian Thought*. Oxford: Wiley-Blackwell 2012. (300 s.)

McGrath, Alister. *Christian Theology: An Introduction*. Oxford: Blackwell, 2010 eller senere utgaver, part 2. (100 s.)

Kompendium:

Alfsvåg, Knut. «Troens fundament: Om inkarnasjonen som grunnlag og grense for kristen teologi.» *Tidsskrift for teologi og kirke* 77 (2006): 82-101. (20 s.)

Dalland, Olav og Trygstad, Hilde. «Kilder og kildekritikk.» I Dalland, O. *Metode og oppgaveskriving.*, s. 63-81. Oslo: Gyldendal, 2017. (19 s.)

Henriksen, Jan-Olav. *Tegn, tekst og tolk: Teologisk hermeneutikk i fortid og nåtid*, Oslo: Universitetsforlaget, 1994: 184-229. (45 s.)

Henriksen, Jan-Olav. *Teologi i dag: Samvittighet og selvkritikk*. Bergen: Fagbokforlaget, 2007: 126-149. (24 s.)

McGrath, Alister. *Science & Religion: An Introduction*. Oxford: Blackwell, 1999: 57-87. (30 s.)
Peters, Ted. *Science, Theology and Ethics*. Aldershot: Ashgate, 2003: 15-39. (25 s.)

Til sammen 735 s.

Politisk islam

Political Islam

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: BASAMF2060 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Valgemne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Nettbasert Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Nei	Praksisstudier: Nei Praksisomfang: x timer/uker
Studienivå: Lavere grad		Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 40 timer Omfang annet lærerstyrt arbeid: x timer Omfang studentstyrt arbeid: 230 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: Ikke aktuelt Forkunnskapskrav:		

Innhold

Emnet fokuserer på politisk islam som moderne og globalisert fenomen, med vekt på perioden fra slutten av 1800-tallet. Emnet anlegger religionsvitenskapelige, religionssosiologiske og historiske perspektiver. Politisk islam analyseres som reaksjon på vestlig dominans, men også på forhold innad i muslimske kontekster. Gjennom beskrivelser av utviklingen av ideologier som reformisme, islamisme og modernisme og ulike strategier for å nå ideologiske mål, framstilles politisk islam som et mangfoldig fenomen i en global verden. Ytterpunktene dannes av bevegelser som arbeider for å fremme demokratiske prosesser i muslimske land til bevegelser som med en islamistisk motivasjon tar i bruk terror for å fremme sin sak.

Hovedtemaer:

- Islam som moderne og globalisert fenomen
- Islam og postkolonialisme
- Islam som mangfoldig tro og praksis
- Islam som religion og politisk ideologi
- Politiske systemer i muslimske land

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap om utviklingen av politisk islam fra slutten av 1800-tallet og fram til vår egen tid
- har innsikt i særtrekk ved og skillelinjer mellom ulike former for politisk islam
- har kunnskap om postkolonial teori og den historiske utviklingen mellom vestlige og muslimske land

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan tolke tekster som uttrykker politisk islamsk ideologi og strategi
- kan drøfte politisk islam i relasjon til andre former for islam og til islams omverden

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan kommunisere forskningsbasert kunnskap om politisk islam på lettfattelig og respektfull måte
- kan reflektere kritisk over forskjellige kilder som tilbyr informasjon om politisk islam og muslimske bevegelser

Arbeids- og undervisningsformer

- Nettundervisning
- Skriftlige oppgaver
- Digitale arbeidsoppgaver

Obligatoriske aktiviteter

- Selvpresentasjon på faglig forum
- Essay
- Flervalgstester
- Innlegg i emnets faglige forum på læringsplattform

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen	3 dager	A-F	x/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Hjemmeeksamen gis over en oppgitt oppgave som skal ha et omfang på 2500 ord +/- 10 %. Karakter blir gitt på individuell basis.

Annet

Pensum

Bøker:

Mandaville, Peter. *Islam and Politics*. Routledge: London, 2014, s. 1-418 (418 s.)

Utvik, Bjørn Olav. *Islamismen. 2. utg.*, Oslo: Unipub, 2013, s. 19-75 og s. 297-366 (125 s.)

Volpi, Frédéric (ed.) *Political Islam. A Critical Reader*, Routledge: N.Y., 2011, s. 13-16, s. 109-125, s. 244-248, s. 255-270, s. 413-421 (48 s.)

Kompendium:

Donohue, John J. & John L. Esposito. *Islam in transition. Muslim perspectives*. New York: Oxford University Press, 1982, s. 9-54 (46 s.)

Ibrahim, Raymond. *The Al Qaeda reader*. New York: Broadway Books, 2007s. 116-136 (21 s.)

Kurzman, Charles (Ed.): *Liberal Islam. A sourcebook*. Oxford: Oxford University Press 1998, s. 29-36, 96-98, 145-154 (21 s.)

Qutb, Sayyid. *Milepæler*, Oslo: L.S.P. forlag, 2004, s. 80-102 (23 s.)

Shari'ati, Ali. *What is to be done? The enlightened thinkers and an Islamic renaissance* Houston TX: The Institute for Research and Islamic Studies, 1986, s. 29-70 (42 s.)

Khan, M. A. Muqtedar. *Islamic democratic discourse. Theory, debates, and philosophical perspectives*. Lanham MD: Lexington Books, 2006, s. 149-171 (23 s.)

Til sammen ca 767 s.

Islam i Europa

Islam in Europe

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: BASAMF2070 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Valgemne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Nettbasert Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Nei	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Lavere grad Plassering i studieløpet Heltid: Ikke fastsatt Deltid: Ikke fastsatt Forkunnskapskrav:		Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 40 timer Omfang studentstyrt arbeid: 230 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer

Innhold

Emnet introduserer ulike historiske, kulturelle og religiøse perspektiver på islam i Europa og Norden. Dette inkluderer en oversikt over de hendelser og strømninger som har ført til dagens situasjon for islam i Europa. Emnet fokuserer særlig på endringer i demografi, migrasjon, enkelte lands politiske retningslinjer, organisasjonsstrukturer og fellesskapsformer. Emnet omfatter ikke bare ulike muslimske grupper i Europa, men også globale reformbevegelser og strømninger som peker i retning av liberalisering og/eller sekularisering. Radikalisering av noen muslimer har ført til islamofobi, og emnet drøfter både årsaker til og virkninger av dette. Videre har emnet et fokus på unge muslimers hybride identitet og forhandlinger med storsamfunnet for å etablere seg i det europeiske fellesskapet. Analyse av sosiale medier og film der unges liv blir tematisert, vil bli diskutert med særlig tanke på muslimers situasjon i Norge.

Hovedtemaer:

- Fremvekst av islam i Europa i lys av historisk og nyere tids migrasjon
- Levd islam i Europa med fokus på tilhørighet og fellesskap, og materialitet og ritualer
- Liberalisering og reformbevegelser
- Radikalisering og jihadisme
- Unge muslimers identitetsarbeid
- Kjønnroller i endring
- Islam i media

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om Islams historiske forløp i Europa
- har god kunnskap om nyere muslimsk migrasjon til Europa
- har bred kunnskap om muslimske fellesskap og nettverk i Europa

- har god kunnskap om islamske strømninger, endringer og motbevegelser
- kjenner til europeiske, transnasjonale og globale tendenser innen religions- og islamforskning

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan forstå og drøfte sammenhenger mellom islamsk *umma* (globalt fellesskap) og lokalsamfunn
- kan drøfte unge muslimers identitetsarbeid i lys av tradisjonelle/normative/liberale strømninger
- kan relatere kunnskap om migrasjon til å drøfte religiøs endring innen islam
- kan analysere hvordan islam presenteres i media og tematisere muslimers ofte utsatte rolle i media

Generell kompetanse:

Kandidaten

- skal kunne drøfte de meningsbærende historiske, religiøse, sosiale og politiske forhold som har ført til dagens situasjon for muslimer i Europa
- skal kunne kritisk vurdere og delta i mediadebatter om islam i Europa

Arbeids- og undervisningsformer

- Nettundervisning og digitale arbeidsformer
- Arbeid med case
- Analyse av ulike former for media

Tilbud om samlinger og kollokviegrupper i Stavanger kan bli aktuelt.

Obligatoriske aktiviteter

- Selvpresentasjon på nett
- Deltagelse på faglig forum
- Skriftlige oppgaver

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen	3 dager	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Hjemmeeksamen gis over en oppgitt oppgave som skal ha et omfang på 2500 ord +/- 10 %. Karakter blir gitt på individuell basis.

Annet

Pensum

- Akbulut, A. (2014). Conflict in the Global Age: The Case of Danish Cartoon Crisis. *European Scientific Journal*, vol.10, No.14, 13–23 (10 s.)
- Bangstad, S. og Linge, M. (2013). IslamNet – puritansk salafisme i Norge. *Kirke og Kultur* 4, 254–272. (18 s.)
- Cesari, J. (2004) Islam in the West: Modernity and Globalization revisited. I Schaebler, B. og Stenberg, L. *Globalization and the Muslim World*. New York: Syracuse University Press, 80–93 (13 s.)
- Cesari, J. (2015). The *Oxford Handbook of European Islam*. Oxford University Press, 1–157, 211–349, 391–474, 619–806 (465 s.)
- Døving, C.A. (2012). “Pressens mørkemenn/troens tjenere” – posisjon og selvforståelse blant sunni-muslimske imamer. I *Religiøse ledere: makt og avmakt i norske trossamfunn*, red. Døving, C.A. og Thorbjørnsrud, B.S. Oslo: Universitetsforlaget, 26–46. (20 s.)
- Eggen, N. (2016). Umma – et mangfoldig, og omstridt, begrep. I *Islamsk humanisme*. Oslo: Moment & Minotenk, 102–123. (21 s.)
- Fadil, N. (2015). Recalling the “Islam of the parents” liberal and secular Muslims redefining the contours of religious authenticity’, I *Identities*, 1–18. (18 s.)
[www.academia.edu/16310515/Recalling the Islam of the Parents. Liberal and Secular Muslims redefining the contours of religious authenticity 2015](http://www.academia.edu/16310515/Recalling_the_Islam_of_the_Parents_Liberal_and_Secular_Muslims_redefining_the_contours_of_religious_authenticity_2015)
- Farstad, M.H. (2017) Sami Yusuf og den islamske pop-musikken: fra folkelig Muhammad-fromhet til universell spiritualitet. *DIN – Tidsskrift for religion og kultur*, 62–91. (29 s.)
<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2476564/1390-1615-1-SM.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Flaskerud, I. (2018). Mediating Pilgrimage. Pilgrimage Remembered and Desired in a Norwegian Home Community. *Muslim Pilgrimage in Europe*- Ed. by Flaskerud, I. & Natvig, R.J. London & New York: Routledge, 43–57. (13 s.)
- Jeldtoft, N. (2011) Lived Islam: Religious Identity with ‘Non-organized’ Muslim Minorities, *Ethnic and Racial Studies*, Vol. 34, No. 7, 1134–1151. (17 s.)
- Khan, M.G. (2012) Turning to My Religion. I Ahmad, F. og Seddon, M.S. (red.) *Muslim Youth: Challenges, Opportunities, and Expectations*. London & New York: Continuum, 99–118. (19 s.)
- Minganti, P.K. (2008). Becoming a ‘Practising’ Muslim. Reflections on Gender, Racism and Religious Identity Among Women in a Swedish Muslim Youth Organisation. *Elore* 1, 1–16. (16 s.)
[www.academia.edu/245142/2008 Becoming a Practising Muslim. Reflections on Gender Racism and Religious Identity Among Women in a Swedish Muslim Youth Organisation. Elore 1 2008](http://www.academia.edu/245142/2008_Becoming_a_Practising_Muslim.Reflections_on_Gender_Racism_and_Religious_Identity_Among_Women_in_a_Swedish_Muslim_Youth_Organisation.Elore_1_2008)
- Peter, F. (2006) Individualization and Religious Authority in Western European Islam. *Islam and Christian-Muslim Relations*, Vol. 17, No. 1, 105–118. (13 s.)
- Ramadan, T. (2009) *Europeisk islam*. Oslo: Cappelen Damm, 176–214 (38 s.)
- Roy, O. (2004). The triumph of the Religious Self. I *Globalized Islam. The Search for a New Ummah*. London: Hurst, 148–197. (45 s.)
- Stenersen, A. (2016). Jihadistenes Program i Europa. *Internasjonal politikk*, Vol 74, No. 4, 1–9 (8 s.)
- Ådna, G.M. (2018). En rose for Profeten – religion og transnasjonale artefakter i Stavanger. *CHAOS. Religionsvitenskapelig Tidsskrift*, Nr. 67, ??–??. (ca 15 s.)
- Aarvik, S. (2018). Sanas islam. I *Dramaserien Skam: analytiske perspektiver og didaktiske muligheter*. Oslo: Fagbokforlaget, 111–132 (21 s.)

Til sammen ca. 799 sider

Den muslimske familie

The Muslim Family

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: BASAMF2090 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Valgemne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Nettbasert Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Nei	Praksisstudier: Nei Praksisomfang: x timer/uker Studentarbeidsomfang
Studienivå: Lavere grad		Undervisningsomfang: 40 timer Omfang annet lærerstyrt arbeid: x timer Omfang studentstyrt arbeid: 230 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke fastsatt Deltid: Ikke fastsatt Forkunnskapskrav:		

Innhold

I dette emnet drøftes syn på kjønn og kjønnsroller i den islamske tradisjonen. Historiske og juridiske prosesser innen islamsk lovgivning vil være sentralt. Emnet belyser også hvordan ulike islamske kvinneroller kan bli forhandlet fram i forhold til utfordringer fra samfunn, media, religion og kultur. Et spesielt fokus vil bli lagt på muslimske barn og ungdom og den muslimske familie i møte med vestlig og norsk oppvekstkultur.

Hovedtemaer:

- Kjønn og kjønnsroller innen islam
- Islamsk lovgivning som berører familiestrukturer
- Endringer i kvinneroller i mangfoldige muslimske samfunn
- Barn og unge muslimer i vestlige kontekster

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har god kunnskap om Koranens og tradisjonens framstilling av barn, kvinner og menn
- har innsikt i hovedtendenser i utviklingen av islamsk lovs syn på kvinner, familie og kjønn
- har god kunnskap om kulturelle og religiøse perspektiver knyttet til migrasjons- og minoritetsutfordringer

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan reflektere over religionens rolle i barns oppvekstmiljø i en norsk kontekst
- kan formidle kunnskap om muslimske kles- og æreskoder ut i fra et innenfra- og utenfra-perspektiv
- kan diskutere forholdet mellom religion og kultur med hensyn til varierte kjønnsrollemønstre i islam

Generell kompetanse:

Kandidaten

- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger knyttet til arbeid blant barn og unge med minoritetsbakgrunn
- kan formidle kunnskap til offentligheten om utfordringer knyttet til religiøse praksiser blant minoritetsgrupper i Norge, med særlig henblikk på muslimske praksiser og tradisjoner

Arbeids- og undervisningsformer

- Nettundervisning
- Skriftlige oppgaver
- Digitale arbeidsoppgaver

Obligatoriske aktiviteter

- Selvpresentasjon på faglig forum
- Essay
- Flervalgstester
- Innlegg i emnets faglige forum på læringsplattform

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeksamen	3 dager	A-F	x/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Hjemmeksamen gis over en oppgitt oppgave som skal ha et omfang på 2500 ord +/- 10 %. Karakter blir gitt på individuell basis.

Annet

Pensum

Bøker

Khan-Østrem, Nazneen og Mahmuna Khan (red.). 2011. *Utilslørt. Muslimske RÅtekster*. Oslo: Aschehoug, [kildetekster]. 225 sider.

Roald, Anne Sofie. 2005. *Er muslimske kvinner undertrykt?* Oslo: Pax, ss. 13–238. 225 sider.

Ahmed, Leila. 1992. *Women and Gender in Islam. Historical Roots of a Modern Debate.* New Heaven/London: Yale University Press. 248 sider.

ELLER:

Ahmed, Leila. (1992) 2008. *Kvinder og køn i islam: Historiske rødder til en moderne debat.* København: Forlaget Vandkunsten. 433 sider (svært små sider som svarer til den engelske utgaven på 248 sider).

<http://www.forlagetvandkunsten.dk/95772/cart/>

Kompendium

Dahl, Tove Stang. 1992. *Den muslimske familie. En undersøkelse om kvinners rett i islam.* Oslo: Universitetsforlaget, ss. 49–62. 14 sider.

Hagen, Gerd og Naushad Ali Qureshi. 1996. *Etnisitet i sosialt arbeid.* Kap. 7: "Ulike perspektiver på oppdragelse". Oslo: Tano Aschehoug, ss. 140–175. 36 sider.

Jacobsen, Christine M. 2002. *Tilhørighetens mange former: Unge muslimer i Norge.* Oslo: Unipax, ss. 49–85. 17 sider.

Samuel, Geoffrey. 2011. "Islamic piety and masculinity", *Contemporary Islam* 5:309–322. 14 sider.

Vogt, Kari. 2005. "Å være en kledning for hverandre. Ekteskap og rettspraksis i islamsk tradisjon", i Berit S. Torbjørnsrud (red.). *Evig din? Ekteskaps- og samlivstradisjoner i det flerreligiøse Norge.* Oslo: Abstrakt forlag, ss. 152–173. 22 sider.

Til sammen ca. 801 sider

Kirke og kontekst

Church and context

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: PROFTEOL1060 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Stavanger Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Ja Praksisomfang: 70 timer
Studienivå: Lavere grad		Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 30 timer Omfang annet lærerstyrt arbeid: 10 timer Omfang studentstyrt arbeid: 160 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270 timer
Plassering i studieløpet Heltid: 1. studieår Deltid: Ikke fastsatt Forkunnskapskrav: Ingen		

Innhold

Emnet gir en innføring i dagens kulturelle Norge som kontekst for kirkens virksomhet ved hjelp av perspektiv fra kulturkunnskap og praktisk teologi. Emnet fokuserer på kulturforståelse ved å belyse religions- og kulturmøter i det norske samfunn, kulturelt mangfold, identitet, individualisme og det moderne/postmoderne samfunn. Ulike forestillinger om likhet og mangfold, og kjønnsperspektiv i et moderne samfunn blir drøftet. Det gis en innføring i kirken som arbeidssted for ulike profesjoner, som menighetspedagoger, diakoner, kateketer, kantorer og prester, - og i samarbeid med frivillige. Praksisstudier i form av obligatorisk aktivitet i en menighet gjennom hele semesteret skal gi studenten kjennskap til ulike sider ved kirkens virksomhet, som gudstjenester, barne- og ungdomsarbeid og diakonalt arbeid.

Hovedtemaer:

- Kulturforståelse
- Kirken som arbeidssted
- Kirkelige profesjoner i møte med konteksten

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om det norske flerreligiøse og flerkulturelle samfunn som kontekst for kirkens virksomhet
- har kunnskap om kirkens strukturelle oppbygning som kontekst for kirkelig tjeneste
- har kunnskap om ulike profesjoner i kirken
- kjenner til hvordan ulike profesjonsutøvere forholder seg til den lokale konteksten de arbeider i

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan anvende sentrale begrep og teoretiske perspektiv til å analysere det flerkulturelle Norge

- kan reflektere kritisk over utfordringer knyttet til formidling av kirkens tro og praksis i en norsk samtidskontekst

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan utveksle synspunkt og erfaringer med andre i forhold til kirkens virksomhet i samtidens Norge
- kan formidle skriftlig og muntlig sentralt fagstoff om teorier og begrep knyttet til kulturkunnskap og praktisk teologi om forholdet mellom kirke, kultur og kontekst

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Studentframlegg i plenum
- Selvstudium
- Praksisstudier
- Refleksjonsgrupper knyttet til praksisstudier
- Ekskursjon

Obligatoriske aktiviteter

- Praksisstudier med innlevering av logg
- Et essay på 1000 ord (+/- 10%)
- Kontekstorientert læringsuke (KOL-uke) med avsluttende presentasjon i plenum

Obligatoriske aktiviteter må være godkjent før studenten kan gå opp til eksamen.

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Hjemmeeksamen, 2500 ord (+/- 10 %)	3 dager	A-F	100/100

Annet

Praksisstudier i dette emnet er ikke veiledet men er en obligatorisk deltagende aktivitet. Denne obligatoriske aktiviteten skal forberede studenten til praktikumsstudier i 3. semester på profesjonsutdanningen og bachelor i teologi, spesialisering menighetsutvikling og spesialisering menighetspedagogikk.

Studenten skal føre logg over praksisstudier for å dokumenterer observerende og deltakende obligatorisk aktivitet i en menighet utvalgt av studiestedet.

Pensum

Bøker:

Dahl, Øyvind. *Møte mellom mennesker. Innføring i interkulturell kommunikasjon*. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2013. (281 s.)

Fretheim, Kjetil. (red). *Ansatte og frivillige. Endringer i Den norske kirke*. IKO-Forlaget AS, 2014. (130 s.)

Leirvik, Oddbjørn. *Religionspluralisme: Mangfold, konflikt og dialog i Norge*. Oslo: Pax Forlag, 2007. 10-75 (65 s.)

Modéus, Fredrik. *Längta efter liv: Församlingsväxt i Svenska kyrkan*. Stockholm: Verbum, 2009, s. 141-226. (85 s.)

Kompendium:

Baasland, Ernst. *Kristendom på norsk*. Oslo: Luther Forlag, 1995, s.101-113. (13 s.)

Berentsen, Jan-Martin. «Kristendom og religionene.» I Berentsen, J.-M., T. Engelsviken og K. Jørgensen. *Missiologi i dag*, s. 220-241. Oslo: Universitetsforlaget, 2004 (2. utg.). (21 s.)

Botvar, Pål Ketil. «Endringer i nordmenns religiøse liv.» I *Religion i dagens Norge. Mellom sekularisering og sakralisering*, red. Botvar, Pål Ketil og Ulla Schmidt, 11-24. Oslo: Universitetsforlaget, 2010. (13 s.)

Engelsviken, Tormod. «Misjon og kultur.» I Berentsen, J.-M., T. Engelsviken og K. Jørgensen. *Missiologi i dag*, s. 242-261. Oslo: Universitetsforlaget, 2004 (2. utg.). (20 s.)

Eriksen, Thomas Hylland. *Hva er sosialantropologi*. Oslo: Universitetsforlaget, 2006, s. 135-150. (15 sider)

Heitmann, J.H. Samhandling i menighetsutviklende prosesser. Fellesskap av tjenester og dilemma knyttet til ulike ansvarsroller. *Prismet* (4), (2011), 243-257. (14)

Olsen, Jørn Henrik. «Religionsteologiens tre blodtyper: A, B og C.» I *Religionsteologi*, red. H. Nielsen, 27-42. Fredriksberg: Unitas, 2004. (16 s.)

Skjevesland, Olav. *Invitasjon til praktisk teologi: En faginnføring*. Oslo: Luther Forlag, 1999, s. 79-91. (12 s.)

Stålsett, Sturla. "Hvor finner teologien sted?" *Norsk tidsskrift for misjon* nr. 49 (1995) 2: 83-100. (17.s)

Nettressurser:

Austnaberg, Hans og Erling Birkedal. «Trusopplæringa sitt potensial i utvikling av menigheten.» *Prismet* 3/17 (2017), 169-188 (17 s.) <https://journals.uio.no/index.php/prismet/article/view/5556/4890>

Kirkerådet. Plan for diakoni for Den norske kirke. 2008. www.kirken.no. (25 s.)

Til sammen 744 s.